

Brussel, 20 februari 2023
(OR. en)

6631/23

COAFR 77
COPS 90
DEVGEN 37
COHOM 53
COHAFA 20
RELEX 244
CFSP/PESC 300
CSDP/PSDC 143

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Een vernieuwde EU-strategie voor de Grote Meren: bijdragen aan de transformatie van de onderliggende oorzaken van instabiliteit in gedeelde kansen - Conclusies van de Raad (20 februari 2023)

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over een vernieuwde EU-strategie voor de Grote Meren, zoals goedgekeurd tijdens de 3932e zitting van de Raad op 20 februari 2023.

Een vernieuwde EU-strategie voor de Grote Meren: bijdragen aan de transformatie van de onderliggende oorzaken van instabiliteit in gedeelde kansen

Conclusies van de Raad

Inleiding

1. Het gebied van de Grote Meren is een strategisch belangrijke regio die nauw verweven is met de rest van het continent. De regio, die de bakermat is van dynamische, veerkrachtige samenlevingen, heeft het potentieel om een stuwende kracht te worden achter de ontwikkeling van het hele continent.
2. Het gebied heeft sterke en al lang bestaande menselijke, politieke en economische banden met de Europese Unie (EU). De EU zet zich samen met haar lidstaten ten volle in voor het verdiepen van haar strategische betrekkingen en voor een gelijkwaardig partnerschap met het gebied van de Grote Meren ter ondersteuning van de democratie, de mensenrechten, vrede en veiligheid, de rechtsstaat, gendergelijkheid, armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling.
3. De afgelopen decennia heeft de voortdurende cyclus van conflicten, geweld en spanningen het talent, de creativiteit en het ondernemerschap van zijn bevolking ondermijnd en de regio verhinderd profijt te trekken van haar enorme potentieel op het gebied van biodiversiteit, tropische bossen, water, landbouw en grondstoffen. Met name het opblazen van het gewapende conflict in het oosten van de Democratische Republiek Congo, de politieke instabiliteit en de cyclische bilaterale spanningen in de regio getuigen van de enorme menselijke tol die steeds opnieuw wordt geëist wanneer geen duurzame en alomvattende vrede wordt bereikt. De aanhoudende instabiliteit heeft geleid tot een van de ergste en langste humanitaire crises ter wereld en maakt dat de regio het risico loopt om een bolwerk te worden voor binnenlands en internationaal terrorisme en transnationale criminele netwerken.

4. De onderliggende oorzaken van onveiligheid en instabiliteit en de factoren die er aanleiding toe geven zijn complex, gelaagd en onderling verbonden: zij betreffen onder meer slecht bestuur en corruptie, een gebrek aan inclusieve instellingen, diepgewortelde straffeloosheid en machtsmisbruik, alsook meedogenloze concurrentie om toegang tot en controle over land en andere natuurlijke hulpbronnen te verkrijgen. Voorts hebben de wildgroei aan gewapende groepen, de instrumentalisering ervan door buitenlandse, regionale en binnenlandse actoren, interventies op het grondgebied van buurlanden, gemakkelijke toegang tot wapens, etnische spanningen die worden aangewakkerd door desinformatie, manipulatieve communicatie en haatzaaiende uitlatingen, ernstige en systematische schendingen van de mensenrechten, schendingen van het internationaal humanitair recht (IHR), seksueel en gendergerelateerd geweld, collectieve trauma's, demografische druk, armoede, honger en voedselonzeekerheid, langdurige gedwongen ontheemding en ongeoorloofde verplaatsingen van mensen, klimaatverandering en milieudegradatie allemaal bijgedragen tot aanhoudende conflicten.
5. Om deze onderliggende oorzaken met succes aan te pakken, zijn de betrokkenheid en de eigen inbreng van de landen in de regio, voornamelijk Burundi, de Democratische Republiek Congo (DRC), Rwanda en Uganda, van cruciaal belang voor de uitvoering van de noodzakelijke hervormingen, in nauwe samenwerking met hun buurlanden en regionale en internationale partners. De regionale betrokkenheid moet zich eerst en vooral uiten in de inzet van deze landen voor vrede, in de eerbiediging van de soevereiniteit en territoriale integriteit van alle landen in de regio en in de bevordering van een klimaat van wederzijds vertrouwen en partnerschap. De diplomatieke initiatieven die de landen van de ruimere regio hebben gelanceerd, zoals het kader voor vrede, veiligheid en samenwerking voor de DRC en de regio (het VVS-kader), en meer recent de processen van Luanda en Nairobi, zijn van cruciaal belang voor het bereiken van duurzame vrede en veiligheid op lange termijn.

De noodzaak van een hernieuwd strategisch engagement van de EU

6. De EU heeft altijd gestreefd naar een positieve en tastbare impact in de regio. Zij heeft via talrijke diplomatieke, politieke, veiligheids-, ontwikkelings- en humanitaire acties veel geïnvesteerd in vrede, stabiliteit en ontwikkeling in het gebied van de Grote Meren. De EU wil rekening houden met de geleerde lessen om deze ambitie te vernieuwen en te versterken.

7. Aangezien de veiligheid, stabiliteit en welvaart van de landen van het gebied van de Grote Meren een strategische prioriteit voor de EU blijven, moet de EU nu dringend op korte, middellange en lange termijn doeltreffender samenwerken met de regio zelf. De nieuwe strategie is gebaseerd op een regionale geïntegreerde aanpak en bouwt voort op het vorige "strategisch kader voor het gebied van de Grote Meren" van de EU uit 2013, maar is meer actiegericht. Deze strategie is gericht op bepaalde sectoren die echt belangrijk zijn voor zowel de EU als de regio en waar de EU voor een meerwaarde kan zorgen. Intussen wordt ook gestreefd naar een grotere betrokkenheid van de particuliere sector en het maatschappelijk middenveld. De strategie bouwt voort op de gezamenlijke visie voor 2030 die tijdens de top tussen de Europese Unie en de Afrikaanse Unie in februari 2022 is aangenomen, is volledig afgestemd op de "Strategie van de Verenigde Naties voor vredesconsolidatie, conflict-preventie en conflictoplossing in het gebied van de Grote Meren" van 2020, en is in overeenstemming met het VVS-kader.

Basisbeginselen

8. Het hernieuwde strategische engagement van de EU is gebaseerd op respect, gelijkwaardig partnerschap, gemeenschappelijke belangen, lokale inbreng en wederzijdse verantwoordingsplicht.
9. De EU zal effectief multilateralisme en de op regels gebaseerde internationale orde, waarin voor de VN een centrale rol is weggelegd, verdedigen en bevorderen. Deze strategie is afgestemd op de VN-Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en toont aan dat de EU vastbesloten is te werken aan de volledige verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen.
10. De EU zal ook de eerbiediging van de territoriale integriteit, alsook van de soevereiniteit, onafhankelijkheid en gelijkheid van staten bevorderen. De eerbiediging van de democratie, goed bestuur, de rechtsstaat, de mensenrechten en het IHR blijft centraal staan in alle acties van de EU. Meer in het bijzonder zal de EU vrije en eerlijke verkiezingen en overgangsjustitie bevorderen, evenals de strijd tegen straffeloosheid en corruptie. Zij zal ook werken aan de bestrijding van discriminatie op grond van etnische origine en wegens het behoren tot een bepaalde groep, vreemdelingenhaat en daarmee verband houdende onverdraagzaamheid.

11. De EU zal gendergelijkheid en de volledige uitoefening van de mensenrechten door alle vrouwen en meisjes blijven bevorderen, in overeenstemming met haar internationale toezeggingen, onder meer door gendergelijkheid in al haar verbintenissen ten aanzien van de regio te integreren. Zij zal haar maatregelen ter bestrijding van seksueel en gendergerelateerd geweld opvoeren. De EU zal zich ook krachtig blijven inzetten voor de volledige eerbiediging van de rechten van het kind, meer inspanningen leveren om geweld tegen kinderen te beëindigen en te voorkomen, en bijdragen tot het doorbreken van de geweldscyclus, door de uitvoering van de "Children and Armed Conflict Agenda" (agenda inzake kinderen en gewapende conflicten) te bevorderen, overeenkomstig de toepasselijke EU-richtsnoeren en de desbetreffende resoluties van de VN-Veiligheidsraad.
12. De EU zal inclusiviteit en de empowerment van het maatschappelijk middenveld, vrouwen, jongeren, personen in kwetsbare situaties en gemarginaliseerde gemeenschappen in de samenleving blijven bevorderen. De EU zal bijdragen tot de versterking van staatsstructuren en democratische instellingen die, samen met de empowerment van de burgers, het overleg met het maatschappelijk middenveld en de betrokkenheid van de particuliere sector, bevorderlijk zijn voor vreedzame samenlevingen en de stabiliteit van de regio.
13. De EU zal haar geïntegreerde aanpak van conflicten en crises verder intensiveren en het verband tussen humanitaire hulp, ontwikkelingssamenwerking en vrede versterken volgens een driedelige aanpak. De conflictsensitieve benadering zal worden versterkt om ervoor te zorgen dat de inspanningen van de EU "geen schade berokkenen" en geregeld worden geëvalueerd in het licht van de eventuele secundaire gevolgen ervan.

Belangrijkste doelstellingen en prioriteiten van de EU

14. De overkoepelende doelstelling en prioriteit van de EU is helpen een einde te maken aan gewapende conflicten en het bevorderen van vrede, democratie en duurzame ontwikkeling in het gebied van de Grote Meren door bij te dragen aan de transformatie van de belangrijkste onderliggende oorzaken van onveiligheid en instabiliteit in gedeelde kansen en door het volledige potentieel van de regio te ontsluiten.
15. Ten eerste is het waarborgen van vrede, veiligheid, stabiliteit en eerbiediging van de mensenrechten op lange termijn in het oosten van de DRC en in de regio, in overeenstemming met een geïntegreerde benadering, een topprioriteit voor de EU.

16. Ten tweede zal de EU de regio ondersteunen bij de ontwikkeling van een door Afrika geleid duurzaam, eerlijk, op de mensenrechten gebaseerd en milieuvriendelijk model van hulpbronnenbeheer als essentiële pijler van haar eigen stabiliteit en ontwikkeling.
17. Bovendien streeft de EU ernaar een sterkere regionale integratie te bevorderen, onder meer op het gebied van inter- en intraregionale handel, en zo bij te dragen tot de verbetering van het economische leven van lokale gemeenschappen. Dit kan een stabiliserende factor en een aanjager van welvaart worden voor de regio en het hele continent.

Van spanningen naar vertrouwen, veiligheid en stabiliteit

18. De blijvende aanwezigheid en de aanhoudende activiteiten van buitenlandse en lokale gewapende groepen, met name in het oosten van de DRC, die een vernietigende impact hebben op de burgerbevolking en ongunstige gevolgen hebben gehad voor de bilaterale betrekkingen tussen de landen van de regio, moeten onmiddellijk worden aangepakt.
19. Alleen een geloofwaardige en inclusieve dialoog tussen de landen van de regio, die waar nodig gepaard gaat met nationale verzoeningsinspanningen in elk land, kan het wederzijds vertrouwen herstellen en versterken. Dit is de eerste bouwsteen van duurzame vrede, veiligheid en stabiliteit. De EU is bereid zich meer in te zetten voor bemiddeling, bemiddelingsondersteuning en dialoog, om de vrede in elk stadium en op alle niveaus, tussen autoriteiten, partijen bij de conflicten, lokale gemeenschappen, het maatschappelijk middenveld en de particuliere sector te bewaren en te herstellen. Zij staat klaar om op verzoek van de betrokken partijen als tussenpersoon op te treden.
20. De EU veroordeelt met klem de aanvallen door alle gewapende groeperingen die in de DRC actief zijn, waaronder de Mouvement du 23 mars (M23), de Coopérative pour le développement du Congo (CODECO), de Allied Democratic Forces (ADF), de Forces démocratiques de libération du Rwanda (FDLR), de Résistance pour un État de droit (RED-Tabara) en de Mai-Mai-groeperingen, en dringt er bij de gewapende groepen op aan onmiddellijk een einde te maken aan de vijandelijkheden en dit op te volgen met een controleerbaar staakt-het-vuren, terugtrekking uit alle gebieden onder hun controle en ontwapening.

21. De EU dringt er bij alle staten in de regio en internationale actoren met klem op aan de soevereiniteit en territoriale integriteit ten volle te eerbiedigen, en zich te onthouden van samenwerking met en steun voor gewapende groepen in het oosten van de DRC en in de hele regio, onder meer door het uitoefenen van onrechtmatige invloed buiten de staatsgrenzen, samenwerking met gewelddadige gelieerde groeperingen en het gebruik van illegale netwerken voor de handel in natuurlijke rijkdommen. In dit verband dient erop te worden gewezen dat alle steun aan gewapende groepen, ongevraagde militaire activiteiten op buitenlands grondgebied en schendingen van het VN-wapenembargo en -sanctieregime in directe strijd zijn met het toepasselijke internationale recht en met meerdere toezeggingen die door de landen in de regio zijn gedaan. De staten in de regio moeten alle nodige maatregelen nemen om de burgerbevolking op hun grondgebied te beschermen en haatzaaiende uitlatingen, vreemdelingenhaat en het aanzetten tot geweld te bestrijden. Degenen die verantwoordelijk zijn voor het aanzetten tot geweld moeten voor de rechter worden gebracht.
22. De EU spreekt haar waardering uit voor de belangrijke rol van de Verenigde Naties bij het ondersteunen van stabiliteit in de regio. De EU benadrukt met name het cruciale belang van de VN-stabilisatiemissie in de Democratische Republiek Congo (MONUSCO) voor de bescherming van burgers in het oosten van de DRC. De EU steunt de MONUSCO-missie voor de duur van haar mandaat en veroordeelt met klem alle geweld tegen VN-personeel en het aanzetten daartoe.
23. De EU is ingenomen met regionale inspanningen zoals de processen van Nairobi en Luanda, die zij zal blijven steunen, en neemt nota van de inzet van de regionale troepenmacht van de Oost-Afrikaanse Gemeenschap. De EU zal bestaande regionale instrumenten, zoals het uitgebreide gemeenschappelijke verificatiemechanisme, begeleiden en is bereid andere initiatieven te ondersteunen, zoals het regionaal toezichtmechanisme voor het VVS-kader en aanvullende bemiddelings- en faciliteringsinspanningen van de EU-lidstaten en gelijkgestemde partners.

24. Nationale verantwoordelijkheid is een cruciaal onderdeel van de hervorming van de veiligheidssector. De EU is bereid dit proces te ondersteunen door middel van gerichte en regelmatige sectorale dialogen. De EU zal, waar nodig, steun blijven verlenen aan de hervorming van de veiligheidssector in de regio, met inbegrip van de inspanningen voor capaciteitsopbouw van de nationale veiligheidstroepen, hetgeen een cruciale voorwaarde is voor het welslagen van de stabilisatie-inspanningen op regionaal niveau. De EU zal overwegen bijstand te verlenen binnen het volledige veiligheidsspectrum, met inbegrip van militaire strijdkrachten, politie- en inlichtingendiensten, ministeries, het parlement, maatschappelijke organisaties, en justitiële en met vervolging belaste instanties. In dit verband zal de EU ook steun verlenen aan het toezicht op de strijdkrachten en rechtshandhavingsinstanties, aan een doeltreffende en eerlijke rechterlijke macht, aan de bescherming van de mensenrechten en aan alle initiatieven die een einde kunnen maken aan de cultuur van straffeloosheid, met inbegrip van mechanismen voor overgangsjustitie.
25. Het succes van de ontwapening, demobilisatie en re-integratie van leden van gewapende groepen en de repatriëring van buitenlandse gewapende groepen, op basis van de lessen die uit het verleden zijn getrokken, zullen van cruciaal belang zijn voor duurzame vrede en hernieuwd vertrouwen in de regio. De EU zal samen met internationale, gelijkgestemde partners nagaan hoe de steun voor dit proces kan worden versterkt. De EU zal zich via een driedelige aanpak richten op de re-integratie van voormalige strijders en het herstel van de gemeenschap, onder meer door middel van gemeenschapsdialoog, verzoening en traumaverwerking, en zal bijdragen tot duurzame sociaal-economische ontwikkeling en klimaatbestendigheid in de getroffen gastgemeenschappen. Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan de behoeften van vrouwen en kinderen die voorheen betrokken waren bij de activiteiten van gewapende groepen.
26. De EU zal intensievere samenwerking op het gebied van controle, bescherming en beheer van land- en meergrenzen bevorderen, met inbegrip van samenwerking op het gebied van douane en veiligheid, wat van cruciaal belang is om de spanningen te verminderen en de basis te leggen voor langetermijnontwikkeling. De EU zal nauwere samenwerking op het gebied van justitie en veiligheid bevorderen, onder meer op het gebied van cyberbeveiliging, de bestrijding van de illegale handel in wapens en natuurlijke rijkdommen, het voorkomen van gewelddadig extremisme, het bestrijden van het witwassen van geld, de financiering van gewapende groepen en de georganiseerde misdaad.

27. De grote en toenemende vluchtelingenpopulaties en het grote aantal intern ontheemden in het gebied van de Grote Meren vormen een belangrijke uitdaging. De EU zal in nauwe samenwerking met de UNHCR en andere relevante organisaties de landen van de regio ondersteunen bij het voorzien in de behoeften van intern ontheemden, asielzoekers en vluchtelingen, met bijzondere aandacht voor vrouwen, kinderen, ouderen en personen met een handicap. Politieke oplossingen voor vluchtelingenkwesties zullen ook worden ondersteund met het oog op het oplossen van grensoverschrijdende spanningen en conflicten als gevolg van eerdere migratiebewegingen.
28. In overeenstemming met de VN-agenda en het EU-actieplan inzake vrouwen, vrede en veiligheid zal de EU bijzondere aandacht besteden aan gendergelijkheid en het leiderschap van vrouwen en meisjes, met name ten gunste van vredesopbouw en -handhaving, beter bestuur en duurzame ontwikkeling. De EU zal de empowerment van vrouwen en jongeren, hun vertegenwoordiging en volledige, gelijke, doeltreffende en betekenisvolle participatie ondersteunen, met inachtneming van hun diversiteit. Zij zal haar maatregelen ter voorkoming en bestrijding van seksueel en gendergerelateerd geweld, onder meer als oorlogswapen en met name tegen vrouwen en meisjes, opvoeren.
29. De EU blijft zich inspannen voor het uitdragen, beschermen en garanderen van alle mensenrechten en voor de volledige en effectieve naleving van het actieprogramma van Peking en het actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling (ICPD) en van de resultaten van de toetsingsconferenties ervan, en blijft zich in dit verband inzetten voor de bescherming van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. De EU bevestigt daarom haar toewijding aan het bevorderen, beschermen en garanderen van de uitoefening van het recht van eenieder om volledige zeggenschap te hebben, en in vrijheid en verantwoordelijkheid te beslissen over zaken die zijn of haar seksualiteit en seksuele en reproductieve gezondheid aangaan, zonder discriminatie, dwang of geweld. De EU benadrukt tevens de noodzaak van universele toegang tot hoogwaardige, betaalbare en volledige informatie over seksuele en reproductieve gezondheid, educatie – met inbegrip van uitgebreide seksuele voorlichting – en gezondheidszorg.

Van illegale naar legale handel en duurzame ontwikkeling

30. In overeenstemming met de Europese Green Deal zal de EU met regionale gesprekspartners samenwerken om een eerlijke, open en op regels gebaseerde handels- en investeringsagenda te ontwikkelen en uit te voeren. Zij is bereid bij te dragen aan de ontwikkeling van intraregionale mechanismen voor het beheer en duurzame governance van de waardeketens van natuurlijke rijkdommen, waarbij de overgang van illegale handel naar een legitieme, op handel gebaseerde economie actief wordt aangemoedigd.
31. De EU zal de nadruk leggen op duurzaam hulpbronnenbeheer. Dit omvat conflictmineralen zoals tin, tantaal, wolfram en goud, en kritieke grondstoffen zoals kobalt en lithium, die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van duurzame lokale waardeketens en voor de wereldwijde energietransitie. De EU zal de productie en de verwerking van en de handel in lokale duurzame mineralen en de ontwikkeling van lokale en internationale waardeketens blijven ondersteunen, onder meer door middel van wederzijds voordelige partnerschappen, in overeenstemming met de bestaande EU-wetgeving, internationale normen en regionale certificeringsmechanismen, waaronder die van de Internationale Conferentie over het gebied van de Grote Meren (ICGLR). Dit zal bijdragen tot meer lokale toegevoegde waarde, waarbij de voordelen van de exploitatie van natuurlijke rijkdommen voor de plaatselijke bevolking worden gemaximaliseerd. Bijzondere aandacht zal worden besteed aan arbeidsrechten, met name de arbeidsomstandigheden van mijnwerkers.
32. De EU is bereid haar steun aan de landen van de regio en alle relevante belanghebbenden op te voeren en de samenwerking inzake het beheer van gezamenlijke natuurlijke hulpbronnen te versterken met betrekking tot de bescherming en het beheer van grensoverschrijdende bossen en ecosystemen, wilde dieren en planten, duurzaam beheer van watervoorraden, klimaatneutrale energieproductie en -distributie, ecotoerisme en duurzame en ontbossingsvrije landbouwwaardeketens.

33. Klimaatverandering en milieudegradatie hebben al grote gevolgen voor de regio. Zij vormen ook een risicomultiplicator, waardoor reeds bestaande kwetsbaarheden worden versterkt en conflicten, ontheemdingen en concurrentie om schaarse natuurlijke rijkdommen, met name land en water, verergeren. De EU blijft bijdragen aan de bescherming van biodiversiteit, ecosystemen en natuurlijke rijkdommen, en verleent steun aan klimaatmitigatie en -adaptatie ten behoeve van de lokale bevolking, in overeenstemming met het EU-concept voor een geïntegreerde aanpak van klimaatverandering en veiligheid. De EU zal ook steun verlenen aan ambitieuze nationaal bepaalde bijdragen in het kader van de Overeenkomst van Parijs. Bijzondere aandacht zal worden besteed aan het behoud van de cruciale rol van de bossen in de regio als koolstofput. De EU zal ook het recht op een schoon, gezond en duurzaam milieu blijven bevorderen.
34. In haar diplomatie zal de EU de aandacht vestigen op de kansen die de groene en de digitale transitie bieden op het gebied van economische ontwikkeling, met name op het gebied van investeringen, het scheppen van banen en de versterking van de particuliere sector en het ondernemingsklimaat, alsook op het gebied van menselijke ontwikkeling, met inbegrip van toegang tot sociale basisvoorzieningen en verbetering van onderwijs en beroepsopleiding.

Van mededinging naar samenwerking en integratie

35. De EU zal, in het verlengde van de top EU-AU van februari 2022 in samenwerking met de landen in de regio, het Global Gateway-investeringspakket uitvoeren. De Global Gateway zal grootschalige duurzame investeringen ondersteunen via initiatieven van Team Europa en samenwerkingsinstrumenten, rekening houdend met de nationale prioriteiten.
36. De EU is met name bereid regionale integratie te stimuleren en transformatieve investeringen te bevorderen. Zij zal zich richten op grensoverschrijdende handel en economische samenwerking, ter ondersteuning van economische integratie en nieuwe strategische vervoerscorridors om de vier landen van de regio beter met elkaar, met hun regionale burens en met de rest van de wereld te verbinden. Deze internationale corridors zullen de regio verbinden met havens aan de Atlantische en de Indische Oceaan.

37. Voorts zal de EU investeringen ondersteunen ter ontwikkeling van samenwerking op het gebied van energieproductie en -handel, onder meer door de interconnectie van de elektriciteitsnetten van verschillende landen, alsook ter bevordering van energievoorziening uit hernieuwbare bronnen en ter verbetering van de energie-efficiëntie.
38. De EU zal steun en bijstand verlenen bij de uitvoering van handelsovereenkomsten, zoals die van de Oost-Afrikaanse Gemeenschap (EAC), de Ontwikkelingsgemeenschap van zuidelijk Afrika (SADC), de Economische Gemeenschap van Centraal-Afrikaanse Staten (CEEAC) en de Afrikaanse continentale vrijhandelszone (AfCFTA), die een kans bieden voor een betere governance van de regionale handel. De EU zal haar eigen samenwerking met de regio op het gebied van handel en investeringen trachten te versterken, onder meer door middel van de economische partnerschapsovereenkomsten die beschikbaar zijn voor de landen in de regio.
39. De EU zal de paraatheid voor, preventie van en reactie op rampen en pandemieën blijven versterken en noodsituaties op het gebied van de volksgezondheid die gevolgen hebben gehad voor velen in de regio doeltreffender aanpakken, onder meer door te investeren in de versterking van de gezondheidsstelsels en door de toegang tot de primaire gezondheidszorg te waarborgen.

De partners

40. De EU zal via een aanpak op basis van geografische concentrische cirkels streven naar actieve betrokkenheid bij de uitdagingen van de regio samen met de DRC, Burundi, Rwanda en Uganda; met landen in de ruimere regio met specifieke politieke, diplomatieke, veiligheids- en/of economische belangen in het gebied van de Grote Meren, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, de ondertekenaars van het VVS-kader voor de DRC; en met de belangrijkste regionale organisaties en fora, namelijk de AU, de EAC, de CEEAC, de SADC, de ICGLR, de Economische Gemeenschap van de landen van de Grote Meren en de Gemeenschappelijke Markt voor Oostelijk en Zuidelijk Afrika (Comesa).

41. De EU blijft samenwerken met de Verenigde Naties, met name met de speciale gezant van de secretaris-generaal van de VN voor het gebied van de Grote Meren en MONUSCO, en met internationale financiële instellingen, evenals met andere internationale gelijkgestemde partners, in overeenstemming met een geïntegreerde aanpak om verdere synergieën te bevorderen.
42. De EU zal over specifieke kwesties in het collectieve belang van de regio concrete samenwerking stimuleren tussen overheidsinstellingen en lokale actoren, waaronder kleinschalige handelaren en lokale overheden en gemeenschappen.
43. De EU zal steun blijven verlenen aan de actieve en betekenisvolle betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld op politiek en sociaal-economisch gebied. Zij zal de regionale dynamiek onder maatschappelijke organisaties ondersteunen en grensoverschrijdende betrokkenheid en dialoog bevorderen.
44. De EU zal actiever samenwerken met de particuliere sector, die van cruciaal belang is voor het formaliseren van de economie, het creëren van lokale toegevoegde waarde en fatsoenlijke arbeidskansen, en het verbeteren van de industriële normen, om zo te zorgen voor integratie in regionale en mondiale waardeketens. Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan de verbetering van het ondernemingsklimaat en aan de handhaving en bevordering van de mensenrechten in de particuliere sector.

De weg vooruit: instrumenten en beleid voor de uitvoering van de strategie

45. Deze strategie voor de Grote Meren vormt het kader voor alle beleidsmaatregelen en acties van de EU in de regio, die het mogelijk maken een grotere betrokkenheid na te streven en concrete en meetbare resultaten te boeken.

46. De EU zal haar diplomatieke betrokkenheid in en met het gebied van de Grote Meren intensiveren, en is bereid haar aanwezigheid daarin op te voeren, met name in het oosten van de DRC. Een betere coördinatie tussen de EU-delegaties in de regio en met de vertegenwoordigingen van de lidstaten zal de diplomatieke voetafdruk van de EU versterken. De EU zal de regelmatige politieke dialogen met elk van de landen in de regio voortzetten. Zij is ook bereid een regionale politieke dialoog aan te gaan met de vier meest betrokken landen, om manieren te vinden voor gezamenlijke samenwerking, in volledige coördinatie met de andere bestaande processen.
47. Naast haar toegenomen diplomatieke inzet zal de EU steun verlenen aan de inspanningen op het gebied van bemiddeling en conflictoplossing onder leiding van de landen in de regio, de EU-lidstaten en gelijkgestemde partners.
48. Voortbouwend op haar gedeelde waarden met de landen in de regio zal de EU ernaar streven haar dialoog over de mensenrechten en het IHR met de landen van de regio te versterken. Zij zal zich actief blijven inzetten voor de mensenrechten en het IHR en zich blijven uitspreken tegen schendingen ervan. De EU zal ook verdere samenwerking in multilaterale mensenrechtenfora, waaronder de VN-Mensenrechtenraad, bevorderen.
49. In respons op de omvang van de humanitaire crisis en de beschermingscrisis in het oosten van de DRC zal de EU humanitaire hulp blijven verlenen aan de meest kwetsbare en door de crisis getroffen bevolkingsgroepen, onder meer aan de vele intern ontheemden en vluchtelingen in de regio, en zal zij streven naar duurzame oplossingen voor deze bevolkingsgroepen.
50. De EU herhaalt dat zij bereid is om in voorkomend geval de volledige waaier van haar instrumenten en beleidsmaatregelen in te zetten voor de uitvoering van deze strategie, met inbegrip van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking – Europa in de wereld (NDICI-Europa in de wereld), het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling+ (EFDO +) en de Europese Vredesfaciliteit.
51. De EU zal bi- of multilaterale transformatieve initiatieven en investeringen aanmoedigen en ondersteunen, onder meer via de Global Gateway en de regionale initiatieven van Team Europa.

52. De EU zal vrede en veiligheid ondersteunen, zowel op bilateraal als op regionaal niveau, en kan daartoe in het kader van hervormingen van de veiligheidssector verdere acties overwegen om de capaciteit van de veiligheids- en defensietroepen van de landen in de regio te versterken en te ondersteunen.
53. De EU zal de gevolgen van haar beperkende maatregelen nauwlettend blijven volgen en evalueren, en deze indien nodig wijzigen in haar streven naar vrede, veiligheid, democratie en eerbiediging van de mensenrechten, als onderdeel van haar externe beleidsdoelstellingen. De beperkende maatregelen blijven een instrument om een positieve gedragsverandering teweeg te brengen bij de personen en entiteiten die verantwoordelijk zijn voor het in stand houden of uitbuiten van gewapende conflicten, voor het destabiliseren van de landen in de regio en voor mensenrechtenschendingen. In dat opzicht kunnen de maatregelen worden gebruikt om de capaciteit te beperken van criminele netwerken die natuurlijke rijkdommen verhandelen en betrokken zijn bij illegale exploitatie, illegale handel en illegale geldstromen.
54. De EU zal haar publieke communicatie versterken om haar bijdragen en beleid te promoten, snel te reageren op belangrijke ontwikkelingen en regionale dynamiek, en desinformatie, manipulatieve communicatie en haatzaaiende uitslatingen van binnen de regio en van externe actoren actief te bestrijden.
55. De EU erkent dat er op hoog niveau moet worden samengewerkt met de regio, en om de uitvoering van deze strategie te ondersteunen, zal zij ernaar streven de functie van speciale vertegenwoordiger van de EU voor het gebied van de Grote Meren opnieuw in te stellen. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger een voorstel in die zin in te dienen.
56. De Raad verzoekt de Europese Dienst voor extern optreden en de Commissiediensten ervoor te zorgen dat de programmering en de uitvoering van de ontwikkelingssamenwerking van de EU aan deze strategie worden aangepast, evenals aan de laatste ontwikkelingen en aan de geleerde lessen.
57. De Raad zal geregeld de stand van de uitvoering van deze strategie bespreken en verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie concrete modaliteiten voor te leggen om de strategie operationeel te maken, er toezicht op te houden en te evalueren.